

Bijdrage aan bespreking LV NGK 21 november 2015

Een stevig rapport als dit kan niet in een paar oneliners worden afgedaan. De commissie heeft vier jaar studie en gesprek nodig gehad om tot dit dikke rapport te komen. Dan mogen wij best wat tijd uittrekken voor het gesprek erover. In mijn bijdrage probeer ik daarom wat de diepte in te gaan. Wees getroost, het is de korte versie van mijn originele verhaal dat gisteravond laat bijna acht A4 bleek te zijn. Daarin heb ik enkele passages vet gezet. Die laat ik om des tijds wille onuitgesproken.

In 2011 ondertekende ik namens onze kerken de kerkelijke verklaring tegen geweld tegen homo's. In een lang en lastig traject hadden Jan Mudde en ik meegewerkt aan de totstandkoming ervan. We vonden het nodig om als kerken nee te zeggen tegen fysiek en verbaal geweld tegen homo's en om te werken aan de bestrijding daarvan, ook in de meer subtiele vormen in eigen kring. Eén citaat uit die verklaring: 'Kerken willen naar het voorbeeld van Christus een veilige plaats zijn voor iedereen, ook voor homoseksuelen'. De kerk als een veilige plek voor homo's. Dat is meer dan de afwezigheid van geweld. Het is ook: je niet hoeven te verstoppen, niet bang hoeven zijn om aan de kant gezet te worden, kunnen zijn wie je bent. In mijn eigen gemeente met 900 leden is lang gezweven over homoseksualiteit. Het ging er nooit over. Ik heb wel eens gezegd: als je bij ons homo bent, laat je het wel uit je hoofd om dat te vertellen. Want je krijgt hier echt het gevoel: homo's bestaan niet. Dat is nu bij ons gelukkig totaal anders. Maar zijn ál onze kerken veilig voor homo's?

Recent verscheen een rapport over homoseksualiteit van onze Amerikaanse zusterkerk, de CRC, met een uitgebreide enquête onder de eigen leden. Met daarin ook de vraag: Is je eigen gemeente een 'safe place' voor homo's: geestelijk, emotioneel en intellectueel? Van de ondervraagden durfde maar een minderheid daar ja op te zeggen; bij de ondervraagde homoseksuele kerkleden waren de percentages nog lager. Zou dat bij ons anders zijn? Ik pleit ervoor dat wij in onze besluiten daar iets van laten doorklinken: dat de heilige kerk ook voor homo's een veilige plek moet zijn.

Waardering

Nu het rapport. Ik proef daarin een diep verlangen in om recht te doen aan Gods Woord. Ik voel me meegenomen in een oprechte zoektocht naar wat God rond homoseksualiteit in deze tijd van ons vraagt. Ik wil het daarom beslist niet wegzetten als een vrijzinnig verhaal. Het rapport levert grondig spitwerk, maar is desondanks goed leesbaar en warm van toon. Alle lof!

De commissie probeert niet via de bekende escaperoutes te ontkomen aan de klem van wat ik maar even de homoteksten noem. Nee, ze concludeert uit de exegese in rond Hollands dat de Bijbel homoseksuele handelingen categorisch verbiedt. Dat vind ik moedig. Vervolgens gaat het over de vraag, of het in de Bijbel over hetzelfde gaat als waar het vandáág om gaat: duurzame homoseksuele relaties als uiting van een diep verankerde homoseksuele geaardheid? Die hermeneutische vraag is legitiem. Ik heb de commissie graag publiek verdedigd tegen het verwijt van nieuwlichterij op dit punt. Ik heb ook geen moeite met de door de commissie gehanteerde hermeneutische sleutels op zich, wel met de concrete toepassing ervan. En ik mis het nodige.

Grote plaatje

Het rapport focust op de bekende Bijbelteksten waarin het over homoseksuele handelingen lijkt te gaan. Vrijwel niets blijft onbesproken. Prima. Maar ik mis vervolgens die andere 100 of 200 Bijbelteksten die niet over homoseksualiteit gaan, maar waarin wel seksualiteit exclusief wordt verbonden met de man/vrouw-relatie: het grote plaatje, de doorgaande lijn in de Bijbel over man- en vrouw-zijn, intimiteit, seksualiteit en huwelijk. Ik mis dat grote plaatje, dat ons kan helpen om meer gevoel te krijgen voor Gods wil voor het leven van homo's en voor het waarom van die harde teksten tegen homoseksueel verkeer.

Koninkrijk

Het rapport zegt veel waardevols over de schepping. Die is niet onze ultieme norm. God wijkt zelf soms af van zijn eigen schepping. Helemaal mee eens. Maar we gaan in de Bijbel wel ergens naar toe: wij handhaven geen scheppingsorde, maar we verwachten een Koninkrijk. Dat Koninkrijk zet geen streep door de schepping, maar vervult die. En juist dat perspectief van het Koninkrijk ontbreekt te veel in het rapport. Het leunt zwaar op een OT been. Hoe Jezus omging met het 'van den beginne' en met de Thora, ontbreekt in het rapport. Terwijl de Bergrede er vol mee staat. Dat is echt een gemis.

We moeten niet zweren bij de scheppingsorde en rekening houden met de gebrokenheid, zegt het rapport. Opnieuw: mee eens! Maar we zijn wel op weg naar Gods volmaakte wereld en die stempelt ons leven hier en nu als burgers van het Koninkrijk. Wat dat betekent voor de liefdesrelaties en de seksuele relaties tussen mensen, dat mis ik in het rapport. **Denk aan de woorden van Jezus in Matth. 19 over 'gesneden zijn ter wille van het Koninkrijk'. En aan zijn hele onderwijs en dat van Paulus.** Als het gaat over het huwelijk tussen man en vrouw, en hoe moeilijk dat kan zijn, lees ik nergens dat Jezus of Paulus zeggen: o, maar het kan ook anders, via alternatieve relatievormen. Nee, dan proef ik vooral een relativering van huwelijk en seksualiteit in het licht van het Koninkrijk, dat komt.

In onze kerken worden de boeken van dé theoloog van het Koninkrijk, Tom Wright, verslonden. Juist hij bepleit veel ruimte om niet aan de hand van strakke Bijbelse instructies, maar vanuit de principes van het Koninkrijk in deze tijd onze weg te zoeken. Maar wat zegt het ons dan, dat juist Tom Wright zich sterk verzet tegen principiële ruimte voor homorelaties, anders dus dan in pastoraal opzicht?

Gods karakter

Er worden in het rapport veel goeds gezegd over Gods karakter. Ik heb veel uitroeptekens gezet: inderdaad, zo is God! Toch ben ik ook kritisch. Gods gerechtigheid wordt in het rapport vooral mensgericht gedefinieerd: elk mens moet tot groei en bloei moeten komen in overeenstemming met zijn mogelijkheden. Maar in de Bijbel is Gods gerechtigheid ook: handelen zoals dat in de relatie met God van een mens verwacht mag worden. De mens moet recht voor God staan. En die gerechtigheid is altijd gekoppeld aan het beloofde land, aan de plek waar je door God bent gepoot. Jouw en mijn bloei is nooit een puur subjectief beleefde en ervaren bloei, maar een ontplooiing die past in de wereld zoals God die om je heen heeft gemaakt. Inclusief de kaders, de regels, de orde (bijvoorbeeld voor de seksualiteit): zeg maar de Thora die aangeeft hoe de door God bevrijde samenleving op dat plekje op aarde er uit zou moeten zien. **Gods wet is ook de afspiegeling van hoe God wil dat mensen samenleven op het terrein van Gods schepping, wat God wil met zijn mensen, hoe hij wereld, relaties, mensen bedoeld heeft.** Het al te zeer ontbreken van die kant van Gods gerechtigheid in het rapport leidt tot een te eenzijdige nadruk op de opdracht dat mensen tot ontplooiing moeten kunnen komen.

Een ander punt: **Het** is opvallend, dat de passage die aan Gods heiligheid wordt gewijd, in bijlage 4 in kleine letters is gezet. **En** bij de omschrijving ervan worden accenten gelegd die ons weer heel dicht in de buurt van de invulling van Gods gerechtigheid brengen. **De inhoud van beide karaktertrekken van God lijkt haast identiek.** Opnieuw: dat lijkt me eenzijdig. In het vervolg van het rapport wordt Gods heiligheid slechts zijdelings of in een standaardfrase genoemd zonder nadere invulling of uitwerking en zonder dat het verder als onderscheidend criterium fungeert. En dat terwijl Gods heiligheid in de Bijbel een grote plaats inneemt (denk aan Jesaja, maar ook uitgerekend aan Lev. 18-20). Welke betekenis Gods heiligheid heeft voor homoseksualiteit en voor de m/v-relatie als beeld van God blijft in het rapport in de schaduw.

Verder: Worden Gods karakter en Gods Woord niet te gemakkelijk tegen elkaar uitgespeeld? Kan de nadruk op Gods karakter niet onbedoeld een vrijbrief worden om in de praktijk van het leven Gods geboden links te laten liggen? Natuurlijk wil de commissie dat niet, maar is het rapport op dit punt toch niet kwetsbaar? 'De Bijbel zegt wel dat dit en dat niet mag, maar als ik Gods karakter ken en

proef, denk ik dat het toch wel mag'. We kennen elkaar toch als mensen? Lopen we door Gods karakter zo zwaar te laden en als beslissend criterium te hanteren niet het risico om selectief te gaan winkelen in de Bijbel? **Lopen we (ik als eerste!) zo niet het risico dat we onze eigen, mede door zonde en cultuur bepaalde opvattingen over wat bij Gods karakter past, de doorslag laten geven?** Pas het eens toe op thema's als omgang met lijden en euthanasie. Waar komen we uit, als we daarin sterk vanuit Gods karakter gaan redeneren? 'Zo is God toch niet', 'dat kan God toch niet willen', 'dat kan hij toch niet van mij vragen',... **De in het rapport beschreven karaktertrekken van God blijven te zeer oningevulde grondwoorden, die open zijn voor subjectieve invulling.**

Komen we Gods bedoelingen en zijn karakter niet vooral op het spoor door het uitleggen van Schrift met Schrift en daarin op zoek te gaan naar de rode draden? Wordt Gods karakter niet juist weerspiegeld in zijn geboden en verboden, die, ook als wij ze niet snappen, uiteindelijk toch altijd wetten ten leven zijn? Moeten we niet accepteren, dat Jezus soms gewoon zegt: dit moet je niet doen, dat moet je echt niet doen, aan die en die neiging moet je niet toegeven? (bijv. in Matt. 4:21-32)? Moeten we dat niet gewoon accepteren, ook als wij daarin niet direct Gods karakter kunnen ontwaren?

Parallellen

In het rapport wordt een parallel getrokken tussen het standpunt over homorelaties enerzijds en de omgang met zaken als polygamie, echtscheiding en hertrouwen anderzijds. Die voorbeelden worden neergezet als afwijkingen door God van zijn eigen scheppingsorde (met het huwelijk als onverbreekbare relatie tussen één man en één vrouw als de hoeksteen) en daarmee als voorbeelden voor een ruimhartig ja tegenover homoseksuele relaties. Ik zou dat willen nuanceren. Bij diverse van die voorbeelden is er hooguit sprake van, dat God rekening houdt met de gebroken werkelijkheid en met kwetsbare mensen, terwijl de norm overeind blijft. Van daaruit kun je concluderen tot een pastoraal ja tegen gemeenteleden met een homorelatie, terwijl de norm - het nee tegen die relatie - vanuit de Bijbel overeind blijft.

Maar in het rapport valt die norm feitelijk weg. Akkoord, het huwelijk tussen één man en één vrouw is voor de commissie de hoofdweg en de homorelatie is een schuilhut. Maar hoe verder we in het rapport komen, des te positiever en 'vrijmoediger' en royaler wordt de toonzetting waarin over de homorelatie wordt gesproken. Nergens worden homoseksuele gemeenteleden uitgedaagd of gestimuleerd om de weg van seksuele onthouding als eerste te beproeven, om recht te doen aan zoals God het heeft bedoeld. Je zou kunnen zeggen dat gaandeweg het rapport de wissel om gaat van de homoseksuele relatie als het kleinere kwaad (het minste van twee kwaden) naar het kleinere goed.

Ter illustratie: Echtscheiding bijvoorbeeld blijft in de ogen van God en in de christelijke gemeente een kwaad, ook als we daarin berusten als het minste van twee kwaden. Het wordt nooit iets dat nastrevenswaard is. Tegen getrouwen zeggen we met aandrang: blijf trouw. En tegen op loze gronden gescheidenen zeggen we: dat is niet wat de Here wil! Als de kerk betrokken is bij hertrouwen na echtscheiding zal daarin, als het goed is, altijd iets van gebrokenheid doorklinken, iets van: het had niet zo gemoeten. Als in diensten waarin een tweede huwelijk wordt bevestigd, het uitbundige vieren overheerst en verootmoediging, gebrokenheid en verlegenheid ontbreken, gaat er iets niet goed en voelt menigeen iets van gêne: moet dat nu op deze manier? In dat opzicht is er een parallel tussen hertrouwen na echtscheiding en een homoseksuele relatie in de christelijke gemeente: het blijft allebei een pijnlijk raadsel, en we moeten recht doen aan de verlegenheid en de gebrokenheid. Dat is ook de eerste inzet van het rapport. Maar gaandeweg het rapport gaat dat klimaat meer en meer ontbreken: de taxatie van homoseksualiteit als een pijnlijk raadsel functioneert niet meer, het rapport raakt in mijn beleving aan de gebrokenheid voorbij en krijgt steeds meer iets gedrevens, zeker met zijn pleidooi voor ruimte in de ambten. Ik mis daarin 'de

hermeneutiek van de nederigheid', waarover Ad van der Dussen zulke waardevolle dingen heeft gezegd.

Cultuur

De commissie benadrukt dat onze menselijke ervaring en de cultuur een rol mogen spelen in het maken van ethische keuzes. Terecht. Het is evident dat menselijke ervaringen in onze kring inderdaad die rol spelen. In de veranderde opvattingen over de man/vrouw-verhouding, over de slavernij en over de rassenverhoudingen bijvoorbeeld hebben ervaring en cultuur een grote rol gespeeld. De cultuur was daarin instrument van Gods Geest. Ik geloof ook dat de Bijbel daar voluit ruimte voor geeft. **De Bijbel zelf is voluit cultuurbetrokken. Het heeft God behaagd om met zijn openbaring, geboden en verboden vergaand in te gaan in de cultuur van toen. Dat is voor ons in veel opzichten een vreemde, andere cultuur dan de onze. Daarom kunnen we, zoals het rapport aangeeft, niet klakkeloos geboden en verboden uit de tijd en cultuur van de Bijbel naar nu overplanten. En daarom mag de cultuur van onze tijd meedoen in onze oordeelsvorming over allerlei onderwerpen.**

Toch ben ik kritisch over de plaats die het rapport geeft aan de veranderde opvattingen in onze cultuur over homoseksualiteit. Die cultuur krijgt in het rapport, zeker in de tweede helft ervan, bijna een dwingend karakter, haast onaantastbaar **en onontkoombaar, boven kritiek verheven**, haast normatief. Zo beleef ik het rapport in elk geval **en ik ben daarin niet de enige. Voor alle duidelijkheid: ik wil voor geen goud terug naar de situatie van enkele decennia geleden, toen homo's alleen al om hun homo-zijn veroordeeld en gediscrimineerd werden. In dat opzicht is er veel ten goede veranderd.** Toch vind ik dat de commissie de huidige cultuur rond (homo)seksualiteit en de homo-emancipatiebeweging veel te positief kleurt en die veel te weinig kritisch beschouwt. De volledige autonomie en zelfontplooiing van de mens nemen daarin een dominante plek in en de commissie confronteert zich daar onvoldoende mee. Het ongebreidelde vrijheidsmotief wordt wel genoemd, maar het functioneert verder nauwelijks. **Alleen in hoofdstuk 9, maar dat doet verder niet mee in de conclusies van de meerderheid. Dat geldt ook voor de intolerante en agressieve trekken die een deel van de hedendaagse homocultuur heeft. Daar zijn voorbeelden te over van. Jazeker, Gods Geest kan de cultuur gebruiken en doet dat ook. Maar soms moeten we ook confronteren en haaks op verkeerde trekken in de cultuur gaan staan, zoals Jezus en Paulus vaak met scherpe confronterende uitspraken dwars tegen de dominante cultuur van hun tijd in gingen. Op tal van terreinen (arm/rijk, duurzaamheid) spreken we in onze tijd graag over de christelijke gemeente als tegencultuur. Maar hoe zit dat in de sfeer van seksualiteit?**

Bovendien kun je niet zomaar over 'de' cultuur spreken. In feite gaat het alleen over de blanke westerse cultuur van de laatste 40 jaar; in andere culturen is de houding tegenover en de ervaring met homoseksualiteit totaal anders. Moeten ons dat niet voorzichtiger maken en de rol van ervaring en cultuur een bescheidener plek geven in onze oordeelsvorming over homorelaties? Al snap ik ook heel goed dat homo's in diverse Afrikaanse of Oost-Europese landen jaloers zijn op de homo's in West-Europa of Amerika.

Wat wist Paulus?

De commissie staat uitvoerig stil bij de vraag: wist Paulus (Rom. 1) van homoseksuele geaardheid en van homoseksuele relaties in liefde en trouw, die voortkomen uit een diepgeworteld verlangen naar intimiteit en gemeenschap met een partner? Die vraag, of Paulus het over hetzelfde had als waar wij het vandaag over hebben is legitiem.

Volgens de commissiemeerderheid had Paulus zeer waarschijnlijk geen homoseksuele relaties in liefde en trouw voor ogen. Andere kenners van de Grieks/Romeinse wereld (ook seculiere) komen echter met een keur aan verwijzingen naar wat er bekend is over gelijkgeslachtelijke contacten en relaties in die tijd tot een tegengesteld oordeel. Waar deskundigen op dit punt zozeer van mening verschillen, vind ik het hachelijk om blind te varen op het oordeel van de commissiemeerderheid.

Seksualiteit

Het rapport is uitgesproken negatief over de mogelijkheid van vriendschap en liefde zonder seksuele contacten tussen partners van hetzelfde geslacht. Het rapport vindt dat eigenlijk een onmogelijkheid, zo lijkt het. En bovendien vindt het dat de Bijbel categorisch negatief spreekt zowel over homoseksuele handelingen én over het verlangen waaruit die voortkomt. Een knip zetten tussen geaardheid en verlangen enerzijds en praxis anderzijds kan eigenlijk niet, is de teneur van het rapport. Veroordeel je de praxis, dan ook het verlangen.

Homo's in de kerk die vanuit overtuiging kiezen voor een leven in seksuele onthouding, hebben grote moeite met deze insteek van de commissie, heb ik gemerkt in de afgelopen tijd. Ze vinden dat liefde zonder seks veel te negatief als onmogelijk en ongewenst worden neergezet. En ze voelen zich ook tekort gedaan in hun homo-zijn, als de commissie elk homoseksueel verlangen direct vertaalt in het verlangen om met iemand van hetzelfde geslacht het bed te delen en seksueel intiem te worden. Deze lijn in het rapport lijkt me erg ontmoedigend voor christen-homo's die overwegen of ze deze weg willen gaan. **Ik denk aan de Amerikaanse beweging *Spiritual Friendship* rondom de theoloog en homo Wesley Hill die op dit vlak veel waardevols biedt. Het rapport rept er niet over.**

Ambt

De kernvraag voor de commissie was: welke weg wijst de Bijbel inzake de bekleden van de ambten van ouderling en diaken door gemeenteleden met een homoseksuele relatie? Tegen die achtergrond vind ik het hoofdstuk over het ambt mager. Het rapport kent een heel dik hermeneutisch been en een dun ambtelijk beentje en gaat daardoor mank.

Er wordt sterk ingezoomd op de eisen die in 1 Tim. 3 aan ambtsdragers worden gesteld, maar wat het Nieuwe Testament verder zegt over het profiel van hen die leiding geven blijft veel te veel buiten beeld. Dat geldt ook voor wat het eigenlijk betekent dat ambtsdragers Christus vertegenwoordigen. We spreken in deze tijd veel over navolging en discipelschap en het volgen van Jezus. Wat is daarin de rol van de ambtsdragers? Is het niet zo dat zij daarin voorop moeten gaan, voorbeelden moeten zijn voor de gemeenteleden en dat onder die gemeenteleden meer ruimte is voor gebrokenheid en voor afwijking van de hoge norm van het Evangelie? **En als ik voortborduur op mijn eerdere pleidooi om veel meer het Koninkrijk van God in beeld te brengen, is het dan niet zo dat ambtsdragers bij uitstek de voorbeelden moeten zijn van wat past bij dat Koninkrijk van God?** En wat moet ik met het feit dat ambtsdragers toezien op het onderwijs in de kerk conform de leer van de kerk en dat ze zelf met die leer moeten instemmen? Wat is die leer in dit verband? Hoort daar het huwelijk tussen man en vrouw als de enige plek voor de beleving van de seksualiteit nog toe of wordt dat onderdeel van de kerkleer vervangen door wat de meerderheidslijn van het rapport is? Het zijn allemaal vragen waarop de ambtsparagraaf mij geen antwoord geeft.

Het meerderheidsstandpunt heeft diverse consequenties, die we onder ogen moeten zien. Ik noem er drie.

Predikant

Het rapport beperkt zich tot de ambten van ouderling en diaken. Terecht, dat was de opdracht. Maar het gaat impliciet wel degelijk ook over de predikant. De openstelling van het ouderling- en diakenambt voor gemeenteleden met een homorelatie, die de meerderheid bepleit, geldt principieel gezien ook voor predikanten. De hele argumentatie van de commissie heeft die strekking en bovendien is onze Nederland Gereformeerde kerkelijke cultuur het verschil tussen een ouderling en een predikant minimaal. Een gekloofde haar, meer niet. Zie ook het rapport over de vrouw in het ambt uit 2003, dat in één adem ging over ouderlingen én predikanten en voor beide ambten tot

dezelfde principiële conclusie kwam. Met de meerderheidslijn ligt ook het predikantsambt principieel open voor kerkleden met een homorelatie.

Homohuwelijk

Dan het homohuwelijk. Het rapport wijst dat af. Maar het is niet moeilijk om met de argumentatielijn van het rapport ook daarvoor ruimte te bepleiten. De verdedigingsdijk die de commissie op dit punt legt, is volgens mij kwetsbaar en niet lang houdbaar. Aanvaarding van het homohuwelijk en kerkelijke (in)zegening daarvan liggen in het verlengde van de meerderheidsconclusies. Dat geldt zeker in het huidige klimaat, waarin christenen die de wissel nemen naar aanvaarding van homorelaties vaak praktisch in dezelfde beweging komen tot een ja tegen het homohuwelijk.

Samenwonende hetero's

Wie een homoseksuele relatie in liefde en trouw niet langer als een belemmering ziet voor het bekleden van een ambt in de kerk, heeft volgens mij geen houdbaar verweer tegen het bekleden van een ambt door heteroseksuele gemeenteleden die ongehuwd samenwonen. Waarom het ene wel en het andere niet?

Snelle ommezwaai

Een LV-besluit conform het meerderheidsvoorstel zou een radicale ommezwaai betekenen die nergens in de wereldkerk in een zo kort tijdsbestek heeft plaatsgevonden. Na het verschijnen van ons rapport is er een dik half jaar verstreken. Maar in alle andere kerken wereldwijd is er over dit onderwerp – homoseksualiteit en ambt - decennia gestudeerd, gesproken en gedebatteerd voor er een besluit viel of lopen de discussies nog steeds. **Met een besluit conform het meerderheidsvoorstel worden we als NGK de eerste orthodox christelijke kerk in de wereld die de ambten openstelt voor homo's met een relatie. Daarmee halen we zelfs diverse mainstream en meer plurale of vrijzinnige kerken in de wereld om zo te zeggen links in. Ik noem de Church of England en de Amerikaanse United Methodist Church.**

Het rapport hanteert een 'hermeneutisch model', dat in zijn toepassing op homoseksualiteit nieuw is. Zo'n nieuw model moet allereerst op zijn houdbaarheid beproefd worden door theologische experts, in een langjarig proces van bespreking en bezinning. Ik zeg niets ten nadele van de andere commissieleden, als ik de expertise van commissielid Jan Mudde roem. Zijn kennis van zaken en zijn visie zijn door het rapport en bijlagen heen met de handen te tasten. Dat is, met de titel van een boek van Mudde zelf, kostbaar en kwetsbaar. Kostbaar vanwege zijn kennis en denkkraft, maar ook kwetsbaar, omdat het rapport daardoor tamelijk dominant het rapport van Mudde is geworden. Ik ben blij dat hij zijn visie uitvoerig heeft uiteen gezet in een boek. Dat biedt de kans dat het door exegetisch, hermeneutisch en ethisch geschoolde vakgenoten wordt beoordeeld en waar nodig tegengesproken. Daar heeft Mudde recht op. Ik zou het ook mooi vinden, als het een Engelse vertaling krijgt, zodat wereldwijd hermeneutische experts met Mudde het gesprek kunnen voortzetten dat hij begonnen is. Dat is tien keer beter dan zijn model stante pede tot kerkelijk standpunt te verheffen.

Dit soort ingrijpende besluiten neem je als kerk niet overnight. Bezinningsprocessen over dit soort thema's hebben tijd nodig: om samen wijsheid te krijgen, om elkaar te scherpen in het debat, om dingen in de kerken te laten landen etc. Het besluit van 2004 over de vrouw in het ambt was de vrucht van een rijpingsproces van dertig jaar. Dat is met het rapport en het meerderheidsvoorstel van deze commissie niet het geval. Als we nu de meerderheidslijn zouden volgen, zouden we rond dit thema echt wereldrecordhouder in snelheid geworden en dat moeten we niet willen.

Relatie met zusterkerken

Besluiten over dit soort ingrijpende zaken neem je als kerk niet in je eentje, maar je zoekt de wijsheid daarover bij de zusterkerken of bij theologen in zusterkerken, zei ik. In eigen land geldt dat allereerst

de CGK en de GKv. Ik focus nu vooral op deze laatste kerken. **De situatie is vandaag principieel anders dan toen we in 2011 de commissie instelden en na de weigering van de GKv-synode om mee te doen terugschakelden naar de meer vrijblijvende variant van de klankbordgroep.** In 2013 hebben we ons uitgesproken voor hereniging met de GKv en een 'verlovingsaanzoek' gedaan. Ondanks forse spanningen in eigen kring is de GKv-synode over de barrière van de vrouw in het ambt bij ons heengestapt en hebben ze onze uitgestoken hand aanvaard. We zijn nu op weg naar hereniging. In dat proces kun je het niet maken om als NGK nu eenzijdig een besluit te nemen, dat het proces van eenwording blokkeert. Zo doe je dat niet als verloofde tegenover je beoogde bruid. Dat is onbestaanbaar in de situatie van nu, die principieel anders is dan in 2011.

Bovendien ondermijnt een LV-besluit conform de meerderheidslijn de gezamenlijke GKv/NGK-website www.homoindekerk.nl. Die heeft als uitgangspunt, dat vanuit Gods Woord de seksuele omgang exclusief verbonden is aan de relatie man-vrouw binnen het huwelijk. Dat was voor de GKv-synode een cruciale voorwaarde om aan de website mee te (blijven) werken. De lijn van de commissiemeerderheid staat volgens mij met dat uitgangspunt op gespannen voet.

Dat we de vragen rond homoseksualiteit alleen samen met de GKv kunnen beantwoorden klemt te meer, nu het rapport herhaaldelijk verwijst de gemeenschappelijke GKv/NGK-notitie over hermeneutische uitgangspunten. Die notitie heeft een belangrijke rol gespeeld in het doen groeien van het vertrouwen over en weer dat we de Schrift bij elkaar veilig weten. Daar kun je dus nooit als NGK eenzijdig een beroep op doen en er je eigen interpretatie mee claimen. Juist dit beroep op een gemeenschappelijk GKv/NGK-document verplicht ons tot een samen optrekken in deze materie, wat mij betreft in een herenigde kerk. **Al hoop ik dat onze houding in dat gesprek anders getoonzet zal zijn dan de recente reactie van Mudde op het stuk van CCS en DKE.**

Samenvatting

Samenvattend: Er is veel goeds te zeggen over het rapport, maar op onderdelen schiet het tekort. Daarom kan ik de meerderheid niet volgen in zijn conclusie dat de ambten worden opengesteld voor gemeenteleden met een homorelatie. Dat geldt trouwens voor alle kerken in onze regio Zuid Oost. Ik kom zelf uit in de buurt van de conclusie van de commissieminderheid, besluit 3.1. Maar door de opzet van het rapport is die conclusie nauwelijks onderbouwd en met het positieve spreken over de veranderbaarheid van de homoseksuele geaardheid, anders dan incidenteel, heb ik grote moeite. Dat betekent dat ik ook ergens in de buurt van besluit 1 kan uitkomen. De precieze omschrijving onderbouwing daarvan is overigens nog wel cruciaal, om te voorkomen dat we uitkomen bij een besluit, dat uitstraalt dat deze zaak weliswaar niet principieel, maar wel praktisch in de vrijheid van de kerken wordt gelaten. Ook daar zijn we het als regio over eens. Maar goed, dat komt op een later moment.

Ad de Boer